

Stjernestør (*Acipenser stellatus*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Acipenser stellatus*

Synonymer: *Acipenser seuruga*, *Acipenser ratzeburgii*, *A. stellatus danubialis*, *A. stellatus donensis*, *A. stellatus illyricus*

Kaldenavn: Stjernestør

Stjernestør, Foto: Henrik Carl

Beskrivelse: Kroppen er mere langstrakt og slank end hos vore øvrige stører, og kroppens tværsnit er rundt. Snuden er meget lang, smal, lettere fladtrykt og svagt opadbøjet. Halens øvre flig er længere end den nedre. Munden er lille og tandløs. Der er fire forholdsvis små skægtråde, der er runde i tværsnittet og sidder tættere på munden end på snudespidsen. De når ikke munden, når de lægges tilbage. Langs kroppen findes fem rækker af store og kraftige benskjolde. Ryggen og siderne er mørkegrå eller brunsorte, og bugen er hvidlig. Benskjoldene er hvidlige og træder tydeligt frem på den mørkere baggrund. Stjernestøren kan blive op til over 200 cm og ca. 50 kg. Herhjemme er fiskene op til ca. 10 kg.

Forvekslingsmuligheder

Med det hajlignende udseende, de fem rækker af benplader og fire skægtråde, kan stjernestøren umiddelbart kun forveksles med andre størarter. Med sin meget langstrakte, slanke krop og lange, smalle og flade snude er stjernestøren dog en af de arter, der sjældent forveksles. Stjernestøren minder mest om sterletten, der også har en ret lang snude. De to arter kan let kendes fra hinanden, da stjernestørens sideskjolde (26-43 stk.) er meget større end sterlettens (56-71 stk.). Desuden er stjernestørens skægtråde glatte, mens sterlettens er frynsede på den yderste halvdel.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Arten er naturligt udbredt i Det Kaspiske Hav, Sortehavet, Det Azovske Hav og Det Ægæiske Hav samt i mange floder med tilløb til disse områder¹. I Det Ægæiske Hav er den udryddet, og alle andre steder er den gået stærkt tilbage². Uden for det naturlige udbredelsesområde er arten undsluppet/udsat flere steder, men der er så vidt vides ikke opstået ynglebestande. Den opdrættes i flere lande og bruges som prydfisk i havedamme, som spisefisk og som sportsfisk i put-and-take søer. Den opdrættes dog ikke i nær så stor stil som mange andre størarter. Den kendes fra én fangst fra havet herhjemme (Lillebælt, 2010), og så er den ifølge Fiskeatlasset (www.fiskeatlas.dk) udsat i fire put-and-take-søer og fundet i en privat sø herhjemme.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings-potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemmehørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
1	1	1	1	1	1	4	6

Spredningspotentiale: 1 (lav). Spredningspotentialet for stjernestøren vurderes som lavt. Den bliver i begrænset mængde spredt ved menneskets hjælp i forbindelse med udsætninger i primært put-and-take-søer, men da den normalt ikke bliver ret stor og ikke er kendt for at fighte godt, er den ikke specielt populær blandt lystfiskere. Det er usandsynligt, at den nogensinde bliver særlig talrig, da den ikke kan yngle i vore vandløb (eller i vandløbene i vore nabolande) og derfor er afhængig af løbende udsætninger/udslip. I havet herhjemme har man også svært ved at forestille sig, at den vil kunne eksistere i nævneværdigt antal, for fælles for størarterne er, at de meget let fanges i gællegarn – en alvorlig trussel mod de hjemmehørende arter.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 1 (lav). Levestedets bevaringsværdi for stjernestøren er vurderet til lavt. Den findes næsten udelukkende udsat i put-and-take-søer af begrænset naturværdi.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 1 (lav). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til lav. Stjernestøren er opportunistisk og æder krebsdyr, bløddyr og orme samt med alderen en stigende andel af fisk (fx kutlinger og sildefisk)¹. Der vil skulle en meget stor bestandstæthed til at medføre en negativ påvirkning på disse grupper, og da den ikke kan yngle herhjemme, er det usandsynligt, at det vil ske i fremtiden. I de få put-and-take-søer, hvor den er blevet udsat, har antallet også været lavt, og der er ikke grund til at tro, at det vil ændre sig, da det især er de større arter, der er eftertragtede.

Påvirkning af økosystemer: 1 (lav). Påvirkning af økosystemer er vurderet til lav. Da stjernestører som nævnt på nuværende tidspunkt kun optræder i lavt antal – noget som næppe ændrer sig – og tilmed overvejende æder de mest talrige bunddyr, er det usandsynligt, at de vil kunne påvirke vore økosystemer. Kun hvis der mod forventning opstår ynglebestande, vil det kunne ændre sig.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for stjernestøren er lave. Den kan som nævnt ikke yngle her. Indtil videre er den kun udsat i et meget lavt antal herhjemme, og der er ikke grund til at tro, at det vil ændre sig. Selv hvis der undslipper store mængder fra dambrug i udlandet vil det næppe have økonomiske konsekvenser. De stjernestører, der er udsat i put-and-take-søerne, regnes som et økonomisk aktiv.

Helbredseffekter: 1 (ingen). Der er ingen kendte negative helbredseffekter. Der er en lang tradition for konsumfiskeri i det naturlige udbredelsesområde, og der foregår stadig et vist opdræt til konsum.

Total score = 6

Kilder

1

² Qiwei, W. 2010. *Acipenser stellatus*. The IUCN Red List of Threatened Species 2010: e.T229A13040387.